

PETR KOLÁŘ LIVE

Vynikající zpěvák, držitel pěti stříbrných Českých slavíků, interpret řady velkých hitů a úspěšná muzikálová hvězda Petr Kolář vydal u Supraphonu speciální set DVD a CD s akustickým koncertem z pražského Žofína. Album mu pokřtil Petr Janda.

Supraphonline

www.petrkolar.cz

„Občasnou transformaci elektroniky do akustických vod mám rád. V takovém případě musíte totiž zahrát všechno naprosto přesně, protože v akustické podobě vylézají mnohem víc chyby. Ale o to je tahle věc zajímavější, je to větší výzva! Písně, které hrajeme s kapelou, tedy s bigbitem, jsme přearanžovali. Je krásné, když věc, na kterou jste nějak zvyklý, najednou kvete jinak. Po změně aranže je to pořád ona písnička, ale v jiném, řekl bych, kabátečku. To se týká skoro všech věcí na novém CD a DVD,“ komentuje Petr Kolář nejnovější přírůstek ve své diskografii.

Novinku Petrovi pokřtil 27. 1. 2015 v pražské Malostranské besedě frontman skupiny Olympic Petr Janda, který se rozpovídal o chvíli, kdy před lety na předávání cen Českého slavíka poprvé jméno Petr Kolář zaznamenal. „K Petrovi chovám dlouhodobé sympatie nejen jako k rockovému zpěvákovi, ale i jako ke svému dobrému kamarádovi, který má podobné názory a to nejen na hudbu“, dodal s úsměvem Petr Janda.

Petr Kolář na křtu nového setu DVD+CD prozradil, že na letošek chystá zbrusu nové album a první ochutnávku z ní vypustí na internet již během února.

NOVINKY MĚSÍCE

SU 6284-2

MIROSLAV PALEČEK JEŽKÁRNÝ

Silné sdělení + návrat
k jednoduchosti = V + W + J
v písničkářské podobě!
Vychází 27. 2. 2015

SU 6401-2

ŠIMEK & SOBOTA & NAROŽNÝ KOMPLET

Nejlepší léta komického tria
v nahrávkách zcela neznámých,
nově objevených i těch, které
publikum už léta miluje.
10 CD-box vychází 27. 2. 2015

SU 6284-2

PETR SKOUMAL JAK SE LOVÍ GORILA & BONUS

Speciální reedice slavného alba
pro děti a jejich rodiče.
Vychází 13. 2. 2015

SU 4177-2

CZECH ENSEMBLE BAROQUE REQUIEM

soubor nahrál skladbu
F. X. Richtera ve světové premiéře!
Vychází 13. 2. 2015

V+W 110 LET!

VÝZNAMNÉ VÝROČÍ JANA WERICHA A JIŘÍHO VOSKOVCE OSLAVUJE I VYDAVATELSTVÍ SUPRAPHON!

V letošním roce oslavíme dvě významná výročí narození velkých ikon české kultury: 110. výročí narození Jana Wericha si připomeneme 6. února a 110 let od narození Jiřího Voskovce uplyne 19. června.

První nahrávky V+W vyšly již koncem 20. let na šelakových deskách společnosti Parlophon. Jedna z prvních nahrávek pro tuzemský Ultraphon vznikla z představení Premiéra Skafandr v roce 1929. Od roku 1930 vydával Ultraphon speciální řadu desek, které průběžně sledovaly celou tvorbu Osvobozeného divadla. Naposledy Jan Werich nahrával pro Supraphon v roce 1970, kdy po šesti letech dokončoval četbu Haškova Švejka. K nejprodávanejším deskám v 80. letech patřil titul Zpívá Jan Werich, vydaný Supraphonem na LP již pět let po smrti Jana Wericha v roce 1985.

K významné renesanci ve vydávání nahrávek Voskovce a Wericha došlo v Supraphonu po sametové revoluci. Pozoruhodné je, že i po třech letech od spuštění digitálního servisu Sup-

raphonline v roce 2011 patří nahrávky Jana Wericha stále k těm nejprodávanejším.

V minulém století nebylo výraznější divadelní dvojice herců a autorů, která by ovlivnila vkus, směřování a další vývoj jevištního humoru naší země tak, jako Voskovec a Werich. V trojici s Jaroslavem Ježkem pak měli tito tvůrci i zásadní vliv na tvorbu divadla hudebního. Všichni následní představitelé autorského divadla nejen že se nechávali inspirovat dílem mistrů z Osvobozeného divadla, ale zcela nepokrytě a hrdě se k jejich tvorbě hlásili a hlásí (Miroslav Horníček, Jiří Suchý a Jiří Šlitr, Miloš Šimek a Jiří Grossmann, Jan Vodňanský a Petr Skoumal, Jan Burián a Jiří Dědeček, Miroslav Paleček a Michael Janík, Jiří Ornest a Tomáš Töpfer, bratři Justové a desítky dal-

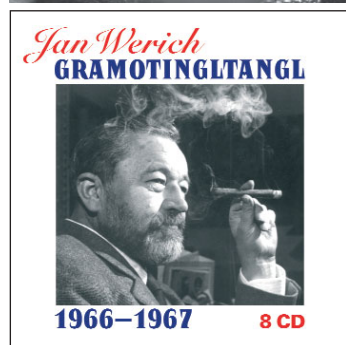
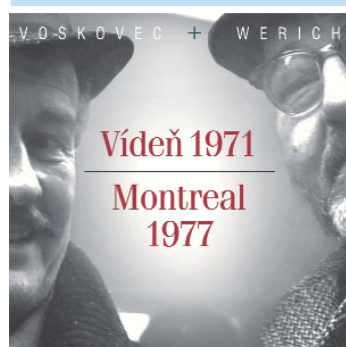
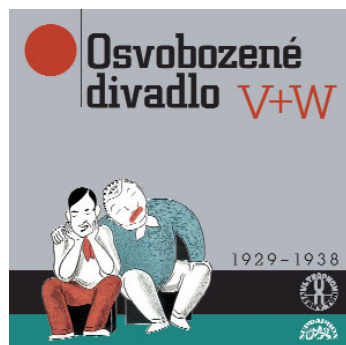
ších, okouzlených a humorem V+W zasažených následovníků).

Počátkem padesátých let, v době krutého politického mrazu, který tehdy v Československu vládl, bylo vše, co Jan Werich (v té době již osamělý tvůrce bez svého souputníka) vytvořil, považováno za zázrak a oázu normálního, krásného světa. Týkalo se to nejen jeho divadelní a filmové tvorby, ale i záznamů četby a vyprávění, které nahrával pro Supraphon či Československý rozhlas. Z té doby existuje například Werichova četba Haškova Švejka (SU 5923-2 13 CD), považovaná za kongeniální propojení s autorem a dosud nepřekonaná žádným z dalších interpretů.

S relativním uvolněním politické a kulturní atmosféry v letech šedesátých vznikla i řada dalších skvělých

nahrávek Werichovy četby a vyprávění, dialogů i monologů, humorních i vážných, ilustrujících nejen autorovu a interpretovu mimořádnou paměť, všímavost a postřeh, ale především mistrovskou schopnost pronikavého, vtipného a osvíceného pohledu na svět, který zdaleka překračoval omezující hranice této země.

Záznamy vznikaly také díky Werichovým spolupracovníkům, kteří si uvědomovali nadání této úžasné všestranné osobnosti. Proto zůstalo v archívech Supraphonu i Českého rozhlasu velké množství pokladů v podobě nesmazaných analogových ►

pásů. A pokud byly přesto záznamy smazány, existují nadšení amatérští archiváři, kteří několik desítek let uchovávají své raritní klenoty. Patří k nim Jaromír Farník, Jiří Borovička, Ondřej Suchý, Karel Koliš, Jan Müller, Petr Prajzler a desítky dalších obdivovatelů díla Jana Wericha.

V průběhu desetiletí po roce 1990 vydal Supraphon více než sedmadvacet, čítajících kolem 70ti CD. Na podzim loňského roku vyšel ve spolupráci s Českým rozhlasem komplet 8CD Werichova Gramotingltanglu, který se okamžitě zařadil mezi nejprodávanější CD s mluveným slovem.

Supraphon v časové chronologii od začátku devadesátých let vydal tyto tituly:

- 1993 Jiří Voskovec a Jan Werich Divotvorný hrnec 11 2555-2
- 1995 Werich a Horníček Předscény SU 5072-2
- Divadlo V+W Divotvorný hrnec/ Pěst na oko SU 50 79-2
- 1996 Voskovec plus minus Werich (2 CD) SU 5141-2
- 2003 Čochtan vypravuje SU 5449-2
- 2003-2005 Fimfárum (postupně vyšlo na celkem 6 CD) SU 5660-2
- 2004 Jan Werich Italské prázdniny SU 5662-2
- 2005 Werich + Horníček Předscény (2 CD) SU 5664-2
- Voskovec + Werich Písníčky SU 5614-2
- 2006 Jan Werich vypráví Jaroslav Hašek Ze světa zvířat, Anekdoty a vůbec SU 5736-2
- 2007 Osvobozené divadlo V+W (7 CD) SU 5810-2
- Jan Werich vypráví pohádky a povídky SU 5830-2
- O žlutém mužátku vypráví Jan Werich SU 5831-2
- 2008 Tam za tím mořem piva... zpívá Jan Werich SU 5865-2
- Jaroslav Hašek Osudy dobrého vojáka Švejka vypráví Jan Werich (13 CD) SU 5923-2
- 2009 Jan Werich neznámý SU 5938-2
- 2010 Tmavomodrý svět SU 5848-2
- Jan Werich Delikatesy SU 6109-2
- 2011 Jan Werich Poklady z archivu SU 6155-2
- 2012 Voskovec + Werich Poslední forbína (2 CD) SU 6164-2
- Jan Werich Deoduši SU 6166-2
- Jiřímu Voskovcovi k narozeninám SU 6173-2
- 2013 Jan Werich a Jana Werichová Táto, povídej! (8 CD) SU 6180-2
- 2014 Voskovec + Werich Vídeň 1971/ Montreal 1977 SU 6184-2
- Jan Werich Gramotingltangl 1966-1967 (8 CD) SU 6198-2

EDIČNÍ PLÁN JE VELMI DYNAMICKÝ ORGANISMUS

Náš rozhovor s šéfproducentem Supraphonu Matoušem Vlčinským by se měl věnovat výhledu na rok 2015 v produkci vážné hudby. První otázka ale směřuje ještě do roku 2014.

Které hudební projekty patřily k těm nejzajímavějším?

Vlčinský: Když se ohlédnu za loňským rokem, rád bych zdůraznil několik velmi zajímavých projektů, které slavily úspěch nejen doma, ale i v zahraničí.

Minulý rok byl orámován dvěma zelenkovskými nahrávkami. První skladba Sanctus et Agnus Dei, kterou natočil ansámbl Collegium Vocale 1704, byla oceněna Zlatou ladičkou ve francouzském časopise Diapason. Na druhém CD byla nahrávka Zelenkových Lamentací v podání souboru Collegium Marianum. Tato nahrávka pro mne představuje jeden ze splněných snů.

Kromě barokní hudby bych rád jmenoval několik dalších nahrávek, které získaly v zahraničí skvělé recenze. Nadšené reakce, především v britském tisku, přinesla nahrávka vokálního souboru Martinů Voices, již jsme aspoň zčásti splatili dluh vůči skladateli Janu Novákovi. Dalším velmi úspěšným diskem byla nová nahrávka Smetanova tria, které natočilo obě klavírní tria Dmitrije Šostakoviče a Klavírní trio a moll Maurice Ravela. Po deseti letech jsme také uzavřeli úctyhodný projekt s klavíristkou Jitkou Čechovou – kompletní nahrávku klavírní tvorby Bedřicha Smetany. Myslím, že tato nahrávka může přitáhnout pozornost dalších klavíristů a koncertních pořadatelů ke „klavírnímu Smetanovi“, který je jinak neprávem ve stínu svých slavnějších současníků.

Občas se pustíme i na pole crossoveru. Tady stojí za zmínku nahrávka Gipsy Fire houslisty Pavla Šporcla, jež navazuje na jeho projekt Gypsy Way. Tato nahrávka je nejen velmi vydařená a brilantní, ale i prodejně velice úspěšná. A tak to má být.

Vydavatelství Supraphon se také pravidelně věnuje prezentaci mladých interpretů. Jaké osobnosti jste díky novým nahrávkám vyslali do hudebního světa?

Vlčinský: Supraphon se mladým umělcům věnuje už mnoho let. V roce 2014 jsme vydali dvě CD debutujících instrumentalistů; Jiří Vodička přišel s projektem Violino Solo, kde najdeme virtuózní houslový repertoár od Bacha přes Paganiniho až po Eugena Ysaëa. Druhou supraphonskou debutantkou byla klavíristka Veronika Böhmová s vynikající nahrávkou díla Sergeje Prokofjeva a Igora Stravinského.

Které projekty v roce 2014 patřily k těm „největším“, ať už z hlediska náročnosti realizace nebo jejich ocenění ve světě?

Vlčinský: Tím nejnáročnějším byl

bezesporu projekt, který jsme ve spolupráci s Českým rozhlasem plánovali několik let. Jde o novou nahrávku Glagolské mše a Věčného evangelia Leoše Janáčka. Tato nahrávka pochází z dílny Symfonického orchestru Českého rozhlasu s dirigentem Tomášem Netopilem. Velký podíl na jejím úspěchu má Pražský filharmonický sbor se sbormistrem Lukášem Vasilkem a sólisté. CD získalo řadu skvělých recenzí včetně ocenění Edi-

tor's Choice v prestižním časopise Gramophone.

Co plánuje redakce vážné hudby pro rok 2015? Jaké projekty byste rád zmínil?

Vlčinský: Rok 2015 je v začátku a my už některé nahrávky máme dokončené nebo ve fázi posledních úprav. Některé nahrávky se budou

Foto © 2015 Martin Kubica

Kahánkem. Není bez zajímavosti, že oba umělci pocházejí ze Slezska, tedy z kraje, který je neodmyslitelně spjatý s tvorbou Leoše Janáčka i s těmito písněmi. Na nahrávce se jako host rovněž představí barytonista Tomáš Král.

Druhým pěveckým CD bude nový projekt Dagmar Peckové. Ten nese možná trochu kontroverzní název „Hříšnice“. Naše slavná mezzosopranistka natočila CD se skvěle hrající Slovenskou filharmonií a dirigentem Aleksandrem Markovičem.

Posluchačská veřejnost si už zvykla na zajímavou supraphonskou řadu s podtitulem Hudba Prahy 18. století. Budete v ní pokračovat i v roce 2015?

Vlčinský: Máme v plánu vydat dvě nové nahrávky, stejně jako tomu bylo v minulých letech. Jednou z nich budou sonáty pro klávesové nástroje Jiřího Antonína Bendy v kombinaci s jeho písněmi. Za tímto projektem stojí cembalistka Edita Keglrová a sopranistka Ivana Bilej Brouková a chceme jim také připomenout 220. výročí Bendova úmrtí. Krom toho máme už několik let v plánu realizaci nahrávky loutnisty Jana Čižmáře, která se zaměří na repertoár z velmi zajímavé a bohaté lobbické sbírky. Je v ní spousta krásných skladeb pro loutnu, které ještě nikdy nebyly nahrány.

Představí Supraphon i nějaké mladé umělce, kteří se chystají na nahrávací debut?

Vlčinský: Ediční plán je velmi dynamický organismus a vždy záleží na mnoha faktorech, které projekty se podaří zrealizovat a dotáhnout až k vydání. Takže: pokud se podaří to, co máme v plánu, můžeme se těšit na novou nahrávku varhanice Kateřiny Chrobokové, jednáme o nahrávce z komorního díla Petra Ebena v interpretaci Eben Tria. Jména hoboisty Viléma Veverky či hornisty Přemysla Vojty nepatří úplně do kategorie debutantů, ale i na jejich nové nahrávky se můžeme těšit.

Závěrečná otázka bude možná trochu nesnadná. Jaký je osobní tip šéfproducenta redakce vážné hudby: Lze jmenovat jeden projekt, na který se těšíte nejvíce?

Vlčinský: To po mně nemůžete chtít... Věřím, že každá z připravovaných nahrávek přinese záblesk té krásy a kouzla, které je muzika schopna unést. Pak už bude na každém jednom posluchači, co je jeho srdci bližší. Já jen věřím, že si mezi připravovanými nahrávkami každý něco pro sebe najde.

Krom toho jsme loni „slízlí smetanu“ za jednu nahrávku z roku předšlého: Pavel Haas Quartet s violoncellistou Danjulem Ishizakou získali za CD s hudbou Franze Schuberta už potřeby nejprestižnější světové ocenění v rámci klasické hudby – cenu Gramophone Award. To je naprosto jedinečné...

Když mluvíme o vavřínech, jak důležité jsou v dnešní době pro Supraphon ocenění a recenze vašich nahrávek?

Vlčinský: To, o čem se snažíme a co považujeme za nejdůležitější, je vytvářet podmínky, aby mohly vznikat skvělé nové nahrávky, vynikající po všech stránkách – tedy z hlediska dramaturgie a technické i interpretační kvality. Hodnocení jedné nahrávky ve dvou různých časopisech je někdy zcela protichůdné – a oba recenzenti mohou mít pravdu, jen akcentují různé atributy nahrávky. Učím se to „známkování“ nahrávek nepřeceňovat a ponechat si dostatečný prostor pro vlastní názor. Na druhou stranu, pokud nějaká nahrávka získá ocenění nebo výbornou recenzi v prestižním periodiku, jako je například britský Gramopho-

vacet k repertoáru, který už máme v našem archivu natočený a natáčí se i v zahraničí. Nicméně v posledních letech tady dorostla mladá generace výrazných interpretů, jež má osobitý pohled na tento repertoár, má k němu co říci a přináší ve svém pojetí zase něco zcela nového.

Když budu mluvit konkrétně, tak nás čeká několik hvězdných momentů. Pavel Haas Quartet natočil oba kvartety Bedřicha Smetany a tato nahrávka vyjde v dubnu letošního roku. S radostí přiznávám, že mnoho zahraničních distributorů toto CD s netrpělivostí očekává. Dalším slavným jménem je houslista Josef Špaček. Dohodli jsme se na nahrávce tří zásadních koncertantních děl českých skladatelů. Budou to: Dvořákův Houslový koncert a moll, Sukova Fantazie g moll a Janáčkův koncert „Putování dušičky“. Nesmírně mě těší, že na nahrávce doprovází Josefa Špačka „jeho“ Česká filharmonie se svým šéfdirigentem Jiřím Bělohávkem. Lepší konstelaci si snad ani nelze představit.

A prozradit mohu ještě dva atraktivní pěvecké projekty. Jedním z nich je nahrávka Janáčkovy Moravské a Ukvalské lidové poesie v písních v interpretaci skvělé sopranistky Martiny Jankové s klavíristou Ivo

KVARTETO MARTINŮ OBČAS POTŘEBUJEME PRŮVAN

Pulty prodejen obohatila další hudební lahůdka: nahrávka kvintetů Sergeje Tanějeva. Úžasná muzika, která objevuje jednoho z nejzajímavějších ruských skladatelů (ale také klavíristů a pedagogů). Se svými skvělými hosty (violoncellistou Jiřím Bártou, klavíristkou Olgou Vinokur a violistkou Jitkou Hosprovou) je nahrálo Kvarteto Martinů. To je zase jeden z nejzajímavějších českých komorních souborů. Dvojalbum tak slibuje jedinečný zážitek.

Supraphononline

SU 4176-2

O nahrávce i samotném Tanějevovi si povídám se dvěma členy kvarteta – violoncellistkou Jitkou Vlašánkovou a violistou Zbyňkem Paďourkem.

Tanějev byl dlouho znám pouze v zasvěcených kruzích, veřejnost o něm prakticky nevěděla. Jak se to mohlo stát?

J. V.: O tom stále přemýšlím. Tenhle osud potkal i další zajímavé skladatele. My to dnes těžko chápeme, protože už máme odstup a víme, že to byl skvělý skladatel. Tehdy ale působily jiné okolnosti, žil se každodenní, obyčejný život. To, že byl Tanějev v jistém smyslu vyřazen ze skladatelského nebe, mohlo způsobit cokoliv. Například jeho život neprovázely žádné aféry, které přeci jen člověka ztraktivňují. Byl celoživotní abstinents, nikdy se neoženil, a když se do něj zamilovala manželka Lva Nikolaeviče Tolstého, ani si toho nevšiml. Navíc byl velice intelektuálně vybavený, zaměřený na západní Evropu. Neměl zájem vytvářet onu takzvanou ruskou národní hudbu, tak jako Mocná hrstka. Byl prostě podivín. A jeho fantastická kompoziční technika mohla být pro mnoho lidí složitá a v hudební obci vzbuzovat ostych a úctu vedoucí v důsledku k nedostatečnému ocenění. Tanějev vycházel ze studia německé hudby a Johanna Sebastiana Bacha. Byl to velký polyfonik. V jeho díle je obrovská hudební invence a krása.

Takže je asi nutné proniknout do jeho díla hlouběji...

Z. P.: Ano, postupně objevujeme ohromné kvality jeho komorního díla. Nároky na porozumění bych přirovnal ke smyčcovým kvartetům Paula Hindemitha. Jejich struktura je poměrně komplikovaná – stejně jako kvintety Sergeje Tanějeva – zároveň však úžasně krásná. Teprve když hudebník (nebo posluchač) pronikne hlouběji, objeví nesmírně bohatý a lyrický svět těchto skladatelů. Takovéhle objevování potřebuje někoho s velkým nasazením, někoho, kdo podobné poklady chce vykopat.

J. V.: Tanějev se už v osmadvaceti

letech stal ředitelem Moskevské konzervatoře. Byl vynikajícím pianistou, Čajkovskému premiéroval jeho klavírní koncerty. A přitom byl ohromně skromný. Určitě si byl vědom svých kvalit, ale nedával je okatě najevo. A dovolil si ostře – ovšem zcela věcně – kritizovat své kolegy. Proto si ho Čajkovskij vážil a jako jedinému důvěřoval a vyhledával jeho kritické rady.

Řekli jste, že byl Tanějev komplikovanější než Čajkovskij. V čem?

Z. P.: Tanějev byl fascinován renesanční a bachovskou polyfonií a je nazýván ruským Bachem. Snažil se propojit klasické evropské tendence s romantismem. S nadsázkou se dá říci, že hudba v Rusku začíná až hudbou národní – tedy hudbou takzvané Mocné hrstky. Něco podobného, čím byl pro Evropu Bach, v Rusku chybí. Proto je Tanějev tak kontrapunkticky náročný.

J. V.: On se polyfonii věnoval celý život. Výsledkem dvacetiletého studia přísného kontrapunktu byl obsáhlý dvoudílný traktát. A polyfonii ve své hudbě bohatě využívá. Skvělým příkladem je čtyřstránková devátá variace z jeho cellového kvintetu. Je to vlastně trojitá fuga.

Opravdu je to jeho dílo tak složité? Poslouchá se pěkně.

J. V.: To ráda slyším. Víte, Tanějevova kompoziční technika je hodně odlišná od toho, co jsme doposud znali. Přes Cellový kvintet jsme se dostali k pochopení jeho jazyka, a jak doufám, schopnosti odhalovat jeho krásy. Když jsme studovali ten Violový, už nám to šlo snáz, ale stále to bylo objevování. Jeden kolega říká, že nelíp se Tanějevovy kompozice poslouchají s partiturou. Jeho hudba je plná krásných, bohatých hlasů.

Z. P.: Ta bohatost hlasů je někdy tak trošku na škodu věci, protože vybrat z toho to nejdůležitější vlastně nejde. Je to těžké. Když zkusíme nebo koncertujeme, každý si říká: teď jsem tu já, a vy mě poslouchejte. Ale muzikant musí mít na mysli posluchače. Nelze ho zcela zahltnout. Byl krásnými věcmi.

Tanějev ve svých kompozicích takz často střídá nálady. Je to pro muzikanta těžké?

Z. P.: Možná ne pro jednoho, ale pro kvarteto určitě ano. Každý může tu hudbu vnímat jinak, někdo ji cítí víc filosoficky, jiný chce přidat espritu, ale na dramatické nebo filosofické poloze se musíme shodnout.

J. V.: Je to globální problém. Osobně mi to střídání nálad problémy nedělá. Asi ani ostatním, my jsme vlastně tak trochu herci. Je ale pravda, že názor na to, zda má zrovna hudba „plakat“ nebo se „smát“ musíme v kvartetu nebo jiném komorním tělese sjednotit. A střídání nálad, velké kontrasty, různobarevnost činí Tanějevovu hudbu tak přitažlivou.

Jak jste se k Tanějevovi vůbec dostali?

J. V.: V cizině existuje obdivuhodná obec amatérských hudebníků, někteří hrají na opravdu vysoké úrovni. Zejména však mají veliké znalosti a chtějí stále poznávat něco nového. Je to něco, co se u nás nevidí. No a někteří muzikanti z této obce jezdí na naše kursy do Jindřichova Hradce. Jeden z účastníků před pár lety přišel s tím, že by si chtěl zahrát Tanějevův Violoncellový kvintet. Řekla jsem tehdy: dobrá, skvělé osvětlení; neznám, ráda poznám. Nacvičili jsme spolu s dalšími účastníky první větu. Kolega Luboš to slyšel a prohlásil, že to je dobrý „bigbít“. Uvědomila jsem si, že je to skutečně dobrá hudba. Pomalinku jsme začali přemýšlet o tom, že Tanějeva nastudujeme s nějakým hostem i v našem kvartetu. Violoncellových kvintetů je málo, tak bychom si rozšířili „obzor“. Ke spolupráci jsme vyzvali Jirku Bártu. Kvintet jsme provedli na několika koncertech – a Tanějev nás začal zajímat.

Z. P.: Pak jsme dostali z Anglie nabídku zahrát Klavírní kvintet. A co dál? Přišel Violový kvintet a smyčcová tria. He kvartetům jsme se zatím nedostali.

Jak jste přišli k muzikantům, kteří s vámi Tanějeva hrají?

J. V.: Jirku Bártu jsme, jak jsme

řekli, oslovili sami – a on byl pro. Co se týče Klavírního kvintetu, bylo to trochu jinak. Máme skvělého přítele, Thomase D'Andreu, profesora filosofie na universitě v Cambridge. Má neuvěřitelnou sbírku cédéček klasické hudby, kvůli níž se musel přestěhovat do většího domu. Vyzval nás, abychom v Cambridge zahráli Tanějeva. Že prý zná skvělou klavíristku z New Yorku, Olgu Vinokur. A taky to klaplo. Skvělou volbou byla i violistka Jitka Hosprová. Dodala té hudbě neuvěřitelnou šťavu, pohled zase z jiné strany.

Z. P.: Odehráli jsme koncerty a začali jsme přemýšlet, s kým ty kvintety natočit. To je důležitá věc – ten pátý člen přinese do souboru něco navíc, něco, čím hudební výraz kvarteta obohatí. Cellový kvintet je hodně dramatický a Jitka je „živá“. Kvarteto může být ve svém projevu i usudlejší, jsme na sebe zvyklí, a když přijde někdo pátý, dodá tomu potřebný vzruch a „průvan“. Olga zase přinesla tak trochu ruský způsob hry, virtuózní a expresivní. A tlačila nás do rádu.

J. V.: Thomas nám radil, že k natočení Violového kvintetu si máme přizvat českého interpreta. Že to bude vzhledem k celkové koncepci CD cennější. Věděli jsme, že Jitka do kvarteta přinese něco, co nám chybí. A skutečně přinesla. Obohatili jsme se navzájem. I ona Tanějeva objevovala.

Z. P.: A objevoval ho i hudební režisér Milan Puklický, se kterým jsme nahrávali. Odvedl skvělou práci. A vynikající byli i zvukoví mistři, pánové Soukeník a Roubal. I oni té muzice propadli. Hudbě opravdu rozumí a vzájemně si věříme. Byli nám skvělými pomocníky.

Takže jste šli nahrávat ve chvíli, kdy už jste měli jednotlivé kompozice zazité z pódia, je to tak?

J. V.: Ano, a ty koncerty už se konaly s myšlenkou na natáčení. Po nějakém čase jsme tedy pokračovali v nahrávacím studiu. Někdy to bylo i docela dramatické. Začínali jsme s Klavírním kvintetem. Zahráli jsme ho v Rudolfinu a pak v Londýně. Ihned po návratu z Londýna jsme měli objednané studio a techniku. Ale málem jsme se na to natáčení nedostali. V Londýně byla vichřice a naše letadlo bylo možná poslední, které to ráno ještě odletělo. Na večer jsme přitom měli objednaný sál Martinů na HAMU, jiný termín nebyl. Navíc Olga Vinokur měla na další dny už koupené letenky do New Yorku. No ale nakonec se všechno stihlo.

Kvarteto Martinů si asi obecně na nedostatek práce nemůže stěžovat!

J. V.: To ne, myslím, že se nám v zásadě všechno daří. Koncertujeme hodně v cizině, ale i na domácích pódii. Nahráváme pro rozhlas, natáčíme kompaktní disky. V této sezóně nás čeká například vystupování v Londýně nebo Americe. Těší nás, že budeme hrát i v Portlandu, kde žije jeden z nejvýznamnějších soudobých českých skladatelů Tomáš Svoboda. Nedávno jsme mu dotočili 12. smyčcový kvartet a v Portlandu odehrajeme dva koncerty na jeho počest.

CZECH ENSEMBLE BAROQUE

OBJEVUJE TVORBU F. X. RICHTERA

O novém albu si povídáme se zakladatelem a šéfdirigentem Czech Ensemble Baroque Romanem Válkem.

Nové CD, které jste natočili pro Supraphon je věnování jedinému skladateli, a to Franzi Xaveru Richterovi. Můžete nám ho trochu představit?

F. X. Richter patří do té kategorie skladatelů, o kterých můžeme mluvit jako o autorech známých a neznámých zároveň. Bylo zvykem a velkým úspěchem pro českou hudbu, že se čeští skladatelé uplatňovali ve velkých hudebních centrech, jakými byli Řím, Miláno, Berlín, Vídeň. Byl to vlastně takový trend, že pokud chtěli být úspěšními a známými skladatelé, museli se umět prosadit v Evropě. A můžeme říct, že něco podobného platí pro umělce i dnes.

Právě to byl i případ Richtera, který pocházel z Moravy a působil v kapele Ignaze Holzbauera na zámku Holešov. Po čase odešel za dalším hudebním vzděláním do Vídně, kde byl inspirován zejména dílem J. J. Fuxe. Jeho další hudební kroky směřovaly do Německa, nejpr-

ve do Stuttgartské zámecké kapely, poté do klášterů Schlitz a Ettal, kde získal obrovskou praxi v oblasti chrámové hudby. Nejznámějším, avšak pro něho samého nejdůležitějším bylo 22 leté působení v Mannheimu, kde složil většinu svých symfonických děl. Jeho posledním, dlouhodobým a patrně i vysněným působištěm byl Štrasburk, kde působil ve funkci domkapellmeistara štrasburské katedrály, která ve své době patřila k největším v celé Evropě a disponovala třetím největším hudebním tělesem ve Francii.

Jak již bylo řečeno, kromě skladeb symfonických, byl Richter autorem celé řady skladeb sakrálních. Pro některé muzikology je toto překvapivá informace, ale když se člověk podívá na Richterovu tvorbu pragmaticky, zjistí, že církevní prostředí ho ovlivňovalo opravdu celý život a kvantitou díla chrámové převládá nad desítkami všeobecně známých vynikajících symfonií.

Na albu jsou skladby, které můžeme označit slovem smuteční. Co Vás vedlo právě k tomuto výběru?

Z části jsme se řídili situací na trhu. Je důležité říci, a je to paradox pro české interprety, že největším a nejvýznamnějším interpretem skladeb F. X. Richtera je finský ansámbl Helsinki Baroque Orchestra, který ve skvělé kvalitě natočil jeho symfonickou tvorbu. My jsme se tedy zaměřili na tvorbu duchovní a chtěli jsme, aby díla která vybereme měla také svou zajímavou historii. Requiem Es dur můžeme opravdu takto označit. V této skladbě najdeme určité romantické rysy, podobné Mozartovu dílu. Richter psal toto dílo více méně pro sebe a dával mu velkou důležitost. Onen romantický nádech dává skladbě skutečnost, že mistr údajně nad korekturou Requiem skonal...

Je důležité říci, že na první dojem nemusí toto dílo působit posluchačsky prvoplánově atraktivně, a to z toho důvodu, že to byla hudba urč-

ná ke smutečnímu obřadu, tzn., že nebyla určena k provedení v jednom kuse a možná ani Richter neměl představu, že by někdy Requiem zaznělo koncertně. To samé ale můžeme říci například i o Mozartově Requiem nebo o i jiném díle z předromantické éry. K instrumentální hudbě, která je na disku zastoupena bych chtěl dodat, že jsem hledal skladbu, kterou můžeme zařadit k Richterovým kompozicím, které označoval jako chrámové symfonie. V této symfonii se objevuje velká fuga, odpovídající stylu Händela nebo Bacha. Důležité pro mě bylo najít symfonii, která by měla i tonální vztah k Requiem, což je v tomto případě tóniny Es dur-g moll. Es dur byla ve své době tóninou závažnosti až zádumčivosti.

Je Richterova tvorba v něčem výjimečná ve srovnání se skladateli stejného období?

Není bez zajímavosti, že v ansámblech, které se zabírají tzv. poučenou

interpretací, se věnuje málo pozornosti přechodovému období mezi vrcholným barokem a raným klasicismem. Je to vlastně období závěru 18. století a v této době skladatelé šli dvěma různými cestami. Skladatelé typu C. P. E. Bacha se pokoušeli obohacovat vrcholné baroko o nové druhy ozdob, o složitější rétorické figury a o další prvky. Nebo šli novou cestou, snahou vše zjednodušit. Řekl bych, že Richter patřil k té první skupině. Ve svém díle se snažil o syntézu barokního stylu, a to zejména polyfonie, a často za to byl také kritizován mladšími skladateli své doby. Nejvíce kritizovány byly jeho fugy, v Requiem jich najdeme dokonce osm, což je opravdu velmi náročné pro interpretaci.

Vaše nové CD bylo celé natočené ve Znojmě. Podle čeho jste vybrali toto místo?

Ve Znojmě jsme už dvanáct let rezidenčním ansámblem místního letního festivalu, kde produkujeme opery i chrámovou hudbu. Prostory kostela sv. Michala jsem si oblíbil už před několika lety, když jsem natáčel pro Český rozhlas Lullyho Te Deum. Jsem rád, když je možnost natáčet chrámová díla v sakrálních prostorech.

Můžeme očekávat živé provedení Richterovy smuteční hudby i v rámci vašich koncertů?

Většina koncertních provedení Richterova Requiem proběhla především před samotným nahráváním pro dobré zažití celého díla. Dílo mělo premiérovali v rámci festivalu Musi-

ca Holešov a reprízy zazněly v našem koncertním cyklu v Brně, a na festivalu v Třebíči. Mým cílem ale je provést toto dílo přímo ve štrasburské katedrále, pro kterou své Requiem Richter napsal. Věřím tomu, že díky této nahrávce by se mohlo Richterovo jméno dostat do většího koncertního povědomí i v zemích jako je Francie a Německo.

Czech Ensemble Baroque je už několik let spojen se zajímavým cyklem s názvem Bacha na Mozarta v Brně. Budete v něm i nadále pokračovat?

Ano, tento cyklus je doslova naším stěžejním projektem. Je to celoroční cyklus, ve kterém jednou měsíčně provádíme nějaké zajímavé dílo. Máme řadu výjimečných koncertů, v jednom z nich bychom měli přivítat špičkového houslistu Johna Hollowaye, chystáme se na nastudování Telemannova oratoria Daniel v jámě lvové. Těšíme se na recitál Adama Plachetky s podtitulem Mozart a Salieri. Plánujeme i provedení Bachovy Mše h moll. Pravidelně také pořádáme Letní školu barokní hudby na zámku v Holešově. V únoru 2015 budeme veřejnosti představovat televizní záznam opery Platé J. F. Rameau, která zazněla právě na znojemském festivalu, a kterou odvysílá Česká televize.

Album s názvem Requiem už spatřilo světlo světa. Jaký další nahrávací projekt nosíte ve své hlavě?

V našem zájmu je věnovat se i nadále objevování tvorby F. X. Rich-

tera s tím, že v následujícím projektu bychom rádi nahráli například jeho Missu Solemnis nebo Magnificat tedy naopak hudbu velmi slavnostní a lesklou...

Jaké hlavní koncertní aktivity Vás čekají v první polovině roku 2015?

Rádi se představujeme publiku na všech místech České republiky a těší

nás i četná pozvání na pražská pódia. Je před námi hostování v rámci cyklu FOK, kde 5. dubna provedeme Bachovy Velikonoční kantáty. Na pořadu je orchestrální koncert dávající do protikladu Bachovy Braniborské koncerty s málo známou polyfonní hudbou W. A. Mozarta, Schutz-Geistliche Chormusic. Čeká nás také například koncertní zájezd do Polska.

SU 4177-2

REDAKCE: Michal Máka, Vladan Drvota, Zdeněk Brouček, Lukáš Kadeřábek a Tomáš Pilát / grafická úprava: Luděk Turek

KONTAKT: SUPRAPHON a.s., Palackého 740/1, 112 99 Praha 1, tel. (+420) 221 966 604, fax (+420) 221 966 630
promotion: promo@supraphon.cz; obchodní oddělení: obchod@supraphon.cz

www.youtube.com/supraphon

www.facebook.com/Supraphon

www.plus.google.com/+supraphon/

www.supraphon.cz